

Cal Genís Vell

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Castelltallat
Emplaçament C-25, sortida 114. BV-3009 i seguir pista direcció Castelltallat, uns 1.500 m abans trencall dreta
Alçada: 904

Coordenades:

Latitud: 41.79124
Longitud: 1.617
UTM Est (X): 385088
UTM Nord (Y): 4627523

Classificació

Número de fitxa 08229 - 258
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïna. Ha perdut la coberta i part dels murs perimetrals.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 100)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08229A006000330000MU
Fitxes associades:
Governa
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masia de petites dimensions, actualment en ruïnes, situada junt amb una altra masia més gran, Governa; totes dues emplaçades al cim d'un turó dominant que es troba al lloc anomenat Coma de Governa, entre la serra de Castelltallat i la Solana de Governa. Concretament, cal Genís es troba adossada a l'angle nord-est de Governa. El fet d'agrupar-se dos masos en un mateix lloc és una particularitat que també trobem en emplaçaments propers, com Bertrans i can Prat Barrina. Governa és una masia d'origen medieval i de grans dimensions, desenvolupada en diferents fases fins que s'acabà ajuntant amb cal Genís Vell. La construcció de Cal Genís Vell és probablement una de les parts més antigues del conjunt, ja que es troba a la part més alta del turó i les restes conservades tenen una aparença força arcaica, amb un tram de mur fet amb opus spicatum. La casa tenia una planta més o menys quadrada (d'uns 10 x 10 metres) de les quals resten dempeus els murs nord i, parcialment, el de llevant. Els altres dos es troben semiderruïts. La part conservada no té pràcticament finestres, cosa que dóna a la casa una aparença de torre o fortificació, i no es pot descartar que aquesta fos la funció inicial de l'edificació. Els murs són fermes i amb fets amb un aparell de qualitat, amb carreus de tamany petit però ben disposats en fileres. A la part interior del mur nord és on podem veure-hi un tram d'obra en opus spicatum. La façana de migdia, on hi devia haver el portal d'entrada, s'ha perdut totalment. De l'estructura interior de la casa tan sols queda l'inici de l'escala, adossada a una petita cambra. La casa era petita però alta, i devia tenir tres plantes.

Observacions:

Informació oral facilitada per Pere Duocastella (del Marquet)

Història

El lloc de Governa, dins el terme del castell de Castelltallat, és documentat des de l'any 955 amb la grafia "Guerna" i el 1031 ja amb la forma de "Governa". L'església propera de Santa Eugènia de Governa (romànica) no apareix citada fins l'any 1428. Molt probablement el mas Governa és d'origen medieval i estaria vinculat a aquesta església. Així, l'any 1640 el culte d'aquesta església es traslladà a un temple de nova construcció que es va aixecar al costat del mas Governa. Sembla clar que el mas Governa era més important dels dos. A la segona meitat del segle XVII era un dels masos principals de Castelltallat, segons les aportacions que feia per a la cera de l'església. Així mateix, en un capbreu dels Ducs de Cardona de l'any 1686 aquest mas consta associat amb els de Comallonga i Crostas. El propietari aleshores era Isidre Governa i pagava de cens sis punyeres de forment més delme de carnelatges. Al segle XVIII Governa es va ampliar-se considerablement fins a tenir les dimensions actuals. Cal Genís Vell, en canvi, sembla que va quedar força estancat en les dimensions que devia tenir la construcció medieval. No coneixem notícies documentals antigues d'aquesta casa. Ja a mitjan del segle XX Governa era habitat per un masover, mentre que a cal Genís Vell hi vivia el seu propietari, de cognom Isanta. A principis de segle XX (el 1929 segons la inscripció d'una llinda) el propietari va construir cal Genís Nou, uns 400 m al nord i al costat del camí. Posteriorment Isanta es traslladà a Manresa, on tenia una bodega al carrer del Cos, fins que a la dècada de 1980 es va vendre la propietat.

Bibliografia

BENET, Albert; MAZCUÑAN, Alexandre; JUNYENT, Francesc (1984). "Santa Eugènia de Governa", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 457.

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 100).

PLADEVALL, Antoni (1975). "Capelles i santuaris del bisbat de Vic. Santa Eugènia de Goberna, a Castelltallat", Full Diocesà, núm. 3327 (19 de gener de 1975), Vic.

